

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01–
„Повишаване на гражданското участие
в процесите на формулиране, изпълнение и
мониторинг на социалната политика“

АНАЛИЗ И ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ И СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, ОСЪЩЕСТВЯВАНИ ОТ ОБЩИНА ЯКИМОВО

ФОНДАЦИЯ „СОЦИАЛНИ НОРМИ“

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление 2014 -2020“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Фондация „Социални норми“ носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или на Управляващия орган.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01–
„Повишаване на гражданското участие
в процесите на формулиране, изпълнение и
мониторинг на социалната политика“

Съдържание:

1.	Описание на настоящата ситуация.....	3
2.	Анализ на социалната политика, осъществявана от Община Якимово	3
3.	Диференциация на социалната политика, осъществявана от Община Якимово.....	4
3.1.	Услуги за деца.....	4
3.2.	Услуги за възрастни.....	5
3.3.	Социално подпомагане на нуждаещи се лица.....	7
3.4.	Реализирани проекти.....	7
4.	Идентифицирани нужди.....	9

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01-
„Повишаване на гражданското участие
в процесите на формулиране, изпълнение и
мониторинг на социалната политика“

1. Описание на настоящата ситуация

Община Якимово е разположена в северозападната част на Република България и е част от административната структура на Област Монтана. Общината граничи: на север с община Лом, на изток с община Вълчедръм, на юг с община Бойчиновци и община Монтана, а на запад – с община Медковец. Общината има 4 населени места с общо население 4 889 жители.

През територията на общината преминава второкласен път II-81 София - Монтана – Лом, железопътната линия София – Видин - Лом и третокласен път III-818 - Долно Церовене – Долни Цибър.

Територията на общината е 221 958 дка., от които над 93.3% за заети със земеделски земи, 4,2 % са населените места и зони, 2,3 % - горски площи, а 0,9 % - водните площи.

2. Анализ на социалната политика, осъществявана от Община Якимово

Община Якимово се стреми непрекъснато чрез различни източници на финансиране да реализира дейности, които да компенсират социалните неблагоприятия и да насърчат социалното включване на уязвимите лица.

На територията на общината има 4 основни училища – по едно във всяко населено място, с общо 406 ученика, 2 детски градини, 1 център за работа с деца. Обучението е обезпечено с отговарящи на изискванията педагогически кадри, преобладаващата част от които са пътуващи от гр. Монтана и гр. Лом.

Особеност на статистическите данни за общината е, че има изразена трайна тенденция към нарастване на броя на децата в детската градина и училището. Това се дължи от една страна на стремежа на общината да няма отпаднали деца от образователния процес, както и на относително запазващата се раждаемост. Тази тенденция се различава от областната и националната, където се наблюдава намаляване на броя на децата и учащите.

В общината няма болници и общински здравни заведения. Болничното обслужване на населението се извършва в гр.Монтана и гр. Лом. В общината има разкрити 5 общопрактикуващи лекарски практики за доболнично лечение - 2 в Якимово и по една в останалите населени места

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01–
„Повишаване на гражданското участие
в процесите на формулиране, изпълнение и
мониторинг на социалната политика“

на общината, които удовлетворяват здравните нужди на населението. Има недостиг на стоматологични практики.

В своята стратегия за социални услуги Община Якимово извежда и анализира следните приоритети:

Общата цел за развитие е утвърждаване на облика и привлекателността на община Якимово за живот с повишен стандарт, конкурентна икономика, повишена заетост и потенциал на човешките ресурси, с достъпна и изградена среда във всички населени места.

Стратегическа цел 1. Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентен местен потенциал.

Стратегическа цел 2. Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие.

Стратегическа цел 3. Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места.

С реализация на настоящия проект ще се създадат условия за постигане на общата и стратегически цели на Община Якимово, защото с осъществяване на проекта ще се постигне следния ефект: подобряване качеството на социалните услуги, по-добра заетост, достъпна и съвременна социална инфраструктура, стимулиране на местната икономика и в частност социалната икономика, съхраняване качествата на човешкия капитал, устойчиво развитие чрез задоволяване социалните потребности на населението.

3. Диференциация на социалната политика, осъществявана от Община Якимово

3.1. Услуги за деца

- На територията на общината не се предоставят социални услуги за деца, както и за деца и семейства.

От м.02.2019г. в общината стартира изпълнението на проект „Интеграция на уязвими групи в община Якимово“, който се финансира по договор №BG05M9OP001-2.018-0001-C01 по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014 -2020“ и №BG05M9OP001-2.018-0001-2014BG05M2OP001-C01 по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г. съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01– „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на социалната политика“

растеж”, съфинансирани от Европейския социален фонд на Европейския съюз на процедура BG05M9OP001-2.018 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ - Компонент 1. Целите на проекта са Целта на проекта е повишаването качеството на живот, социалното включване, намаляване на бедността, прилагане на интегрирани мерки за трайната интеграция на най-маргинализираните общности, вкл. ромите. По този проект за първи път в общината акцентът е поставен на две основни групи уязвими лица: родители и деца в риск.

За родителите и децата се планира комплекс от интегрирани мерки: предоставяне на индивидуални консултации и социално-здравна медиация на представителите на целевите групи; повишаване информираността относно социалните и здравните им права; насърчаване семейното планиране и отговорното родителство; повишаване здравната култура; реализация на междусекторни услуги и др. В резултат от осъществяване на дейностите се очаква повишаване на здравните знания, осигуряване на достъп до здравна информация, разширяване обхвата на здравно-осигурените лица в неравностойно положение, подобряване достъпа до здравни и социални услуги, които се реализират с оглед специфичните индивидуални нужди на маргинализираните лица.

По отношение на децата е планирано провеждане на занимания по интереси, които осмислят времето, дават възможност за изява на собствените уникални способности и имат доказан ефект като средство за повишаване удовлетвореността от образованието и ограничават преждевременното напускане на образователната система. Освен това е предвидено и закупуване на оборудване и обзавеждане за детската градина, което да е съвременно, функционално, ергономично и съобразено със специфичните нужди на целевите групи. Целта е създаване на подобра среда за образователна интеграция и активно социално приобщаване на децата от етническите малцинства.

Очаква се в дългосрочна перспектива да се осигури постоянно финансиране на дейностите насочени към ранното детско развитие, повишаване капацитета на родителите и повишаване привлекателността на образованието.

3.2. Услуги за възрастни хора

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г. съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01– „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на социалната политика“

- **Обществена трапезария** - Форма на социална услуга, насочена към задоволяване на потребностите от храна за хора, които не могат да си я осигуряват сами. Потребители са 50 лица, които в работните дни получават топъл обяд по домовете си. Финансирането на услугата се осъществява чрез проект „Осигуряване на топъл обяд в община Якимово”, финансиран по процедура BG05FMOP001-3.002 - Операция тип 3 „Осигуряване на топъл обяд - 2016“ на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане фонд за европейско подпомагане на най- нуждаещите се лица
- **Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда** – услугата е иновативна и стартира по проект по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014-2020“. Центърът е създаден по проект „Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда”, финансиран по процедура BG05M9OP001-2.002-„Независим живот“. Целите на проекта са свързани с подобряване качеството на живот и осигуряване на достъп до услуги за социално включване в отговор на комплексните потребности на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване от община Якимово. След приключване на финансирането от Европейския съюз остава да функционира Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда, който се определя като функционално или структурно обособено звено, което предоставя услуги за социално включване в общността или в домашна среда. На разположение на жителите на общината е закупеното специализирано транспортно средство, пералня със сушилня, както и друга техника, която се използва по предназначение – да подпомага социалното включване на възрастните хора и лицата с увреждания.

3.3. Социално подпомагане на нуждаещи се лица

Освен традиционното социално подпомагане, което нуждаещите се лица получават чрез Дирекция „Социално подпомагане” съгласно Закона за социално подпомагане и Правилника за неговото прилагане, както и Закона за месечни помощи за деца, Община Якимово има своя

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г. съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01– „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на социалната политика“

социална политика на финансово подпомагане и насърчаване, която се изразява в следното: подпомагане на деца и семейства в риск, възрастни хора с увреждания, военноинвалиди и други уязвими категории от населението. За целта има комисии, които ежегодно определят приоритетите, разглеждат документите и изготвят съпътстващата документация.

3.4. Реализирани проекти

Реализираните проекти са поставени в отделен раздел, защото тяхното изпълнение е зависимо от финансиране за определен период от време. Работата по проекти е предизвикателство и надграждане на постиженията. Община Якимово анализира периодично потребностите на целевите групи, стреми се към създаване на нови услуги и дейности, отговарящи на потребностите, които в пълнота удовлетворяват нуждите.

В последните години общината реализира множество проекти в социалната сфера:

Реализирани са проекти по следните програми за заетост: "От социални помощи към осигуряване на заетост"; "Асистенти на хора с увреждания"; Регионална програма; "Заетост и обучение на хора с трайни увреждания", „Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица". Тези мерки са неустойчиви, тъй като създават само временна заетост, което не решава дългосрочно проблема с голямата безработица в общината.

- Проект „Обзавеждане и модернизирание на материалната база за предоставяне на социалните услуги „Домашен социален патронаж” и „Обществена трапезария”. Проектът е финансиран от Фонд „Социална закрила” през 2017г., като основните му цели са: Подобряване, обновяване и модернизирание на съществуващата материална база за приготвяне на храна за уязвими лица от община Якимово; Разширен обхват, достъпност, повишено качество и ефективност на предоставяните услуги в съответствие със стандартите за качество за предоставяне на социални услуги; Повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги за възрастните хора и тези в неравностойно положение, чрез създаване на оптимални условия за функциониране

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г. съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01– „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на социалната политика“

на социални услуги, свързани с предоставяне на готова храна за лицата; Постигане на по-добра рентабилност и по-високо качество на храната, както и намаляване на нейната себестойност.

- Проект по схема BG05M9OP001-2.002-„Независим живот“ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020г. Съгласно одобреното проектно предложение лица, назначени на длъжността „Личен асистент“ и „Домашен помощник“ предоставят услуги в домашна среда за самотно живеещи възрастни хора и лица/деца с трайни увреждания. Целите на проекта са: Подобряване качеството на живот и осигуряване на достъп до услуги за социално включване в отговор на комплексните потребности на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване от община Якимово; Гарантирана възможност за избор на услуги и подпомагане при вземане на решение коя е услугата, която в максимална степен отговаря на потребностите на лицата; Създаване на условия и подкрепа за ефективно упражняване правото им на независим живот и социално включване, при зачитане на правата им, съобразяване с техните възможности и специфични потребности; Предоставяне на възможности за връщането на реалния пазар на труда на лицата, които полагат грижи за близките си с увреждания; Улесняване достъпа до здравни услуги и развитие на социални услуги в общността, подкрепа на социалното включване на хората с увреждания.

- Община Якимово има опит като партньор по Проект "Подкрепа за достоен живот", финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013г. Основните цели на проекта бяха: прилагане на нов подход за предоставяне на услуги в семейна среда чрез въвеждане на принципа „индивидуален бюджет за личен асистент“ в национален мащаб и разчупване създадените стереотипи за услугата „Личен асистент“.

- Община Якимово бе партньор по проект „Нови възможности за грижа“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020г., бюджетна линия BG05M9OP001-2.2015.001 „Нови Алтернативи“. Проектът приключи дейността си към 29.02.2016г. По време на реализацията му се утвърдиха социалните услуги в домашна среда.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г. съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01– „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на социалната политика“

4. Идентифицирани нужди

Идентифицираните нужди и проблеми на уязвимите лица, живеещи на територията на община Якимово, са следните:

- намаляване на броя на населението;
- ниското образователно ниво на население;
- високата безработица;

През последните няколко години общинската администрация обръща сериозно внимание на възможностите за развитие на редица социални услуги, насочени към специфичните потребности на групи от населението, които са в неравностойно положение - стари хора, деца и възрастни с увреждания и др. В съответствие с приетата държавна политика все по-голямо внимание се отделя на възможността за предоставяне на социални услуги на нуждаещите се в тяхната обичайна среда за сметка на услугите в специализираните социални институции. Населението на общината е предимно застаряващо, като нараства заболяемостта, която нерядко води и до инвалидност. Основни трудности на лицата са:

- Зависимост от чужда помощ и подкрепа при приготвяне на храна.
- Недостатъчни социални контакти и изолация в жилището.
- Невъзможност сами да посрещнат предизвикателствата на заболяванията, възрастта и средата.

В сферата на заетостта, социалната политика и социално включване се идентифицират следните проблеми:

- Социална изолация и липса на мотивация – голяма част от маргинализираните групи считат, че политиките по осигуряване на заетост на желаещите да работят уязвими лица не се достатъчно гъвкави; доверието в ефективността на посредническите институции за работа е ниско, поради което една не малка част от определящите се като безработни и неактивни лица не са се регистрирали в тях.
- Слаба професионална квалификация -характерно за професионалната структура на тази група е преобладаващият дял на лицата без образование и без професионална квалификация.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г. съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01– „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на социалната политика“

Уязвимите лица получават професионална преквалификация предимно чрез програми на Бюро по труда, но обикновено тя не съответства на изискванията на трудовия пазар.

- Представители на ромската общност, хора, населяващи територии, в т.ч. с ниска гъстота на населението, селски и изолирани райони, части от населени места, в които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация (висока безработица, ниски доходи, ограничен достъп до публични услуги, териториална сегрегация, пространствена изолация и др.). Техните конкретни характеристики, са че това са лица, които са неактивни или дълготрайно безработни, често пъти полуграмотни или напълно неграмотни. Това свежда до минимум възможностите за заетост. За много от тях от години единствената алтернатива за заетост е субсидираната заетост, но тя е с краткотраен времеви характер, има все повече допълнителни условия за прилагането и.

Сред осезаемите проблеми в сферата на образованието се открояват следните:

-неграмотността, ниската битова и здравна култура, както и последващата невъзможност за пълноценно включване в обществото. Бедността и мизерията често пъти водят до прояви на престъпно поведение и агресия. В кръгът от семейство, махала и училище, тези деца не успяват да надмогнат собствената си среда. Те са неконкурентноспособни със своите знания. Липсва им смелост, самочувствие и увереност в собствените им сили. В ценностната система на родителите българи на едно от първите места стои образованието на децата им. Известна е пестеливостта на българина за да даде добро образование на своите питомци. Това съвсем не е така при ромите.

-на територията на общината има деца, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка, необхванати от образователната система. Причините са отсъствие на контрол от страна на родителите, които са в чужбина и децата се отглеждат от роднини. Освен това в традиционните ромски семейства нормално явление е децата да посещават училище, докато получат начална грамотност. В условията на сегашната икономическа криза, по нататъшния престой в училище се обезсмисля, смятат родителите роми.

-Деца и ученици от етническите малцинства и от маргинализирани групи – Характерно за децата е недостатъчно владеене на български език от децата, водещо впоследствие до незадоволителни

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г.
съфинансирана от Европейския социален фонд на
Европейския съюз-BG05SFOP001-2.009-0001-C01–
„Повишаване на гражданското участие
в процесите на формулиране, изпълнение и
мониторинг на социалната политика“

резултати от обучението в училище и трудна социализация. Поради редица социално-икономически причини много от тези деца не посещават или не редовно посещават детска градина, капсулират се в ромските махали. Това ги обрича на бедност, липса на каквато и да е перспектива за реализация, изолацията се задълбочава и се затваря в кръга ромско семейство-махала.